

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

10
2021

TEMA MESECA

Ledene jame

Z NAMI NA POT

**Maribor –
na levem
bregu Drave**

3,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **AKCIJA**

VODNIK JULIJSKE ALPE: JUŽNI DEL Andraž Poljanec

Julijske Alpe: Južni del bralcem predstavi južni rob Julijskih Alp. V knjižici je avtor zbral in predstavil vse markirane planinske poti ter večino poti in stezic na območju med Jelovico in Polovnikom. Vmes spoznamo še sredogorske vrhove Ratitovca, Soriške planine, predstavljen je dolg Bohinjsko-Tolminski greben ter razčlenjena Krnska skupina. Vodnik prekaljenega pisca Andraža Poljanca vestno in sistematično opisuje tako markirane planinske poti kot tudi še številnejše neoznačene poti. Za vnete raziskovalce pa je tudi nekaj zahtevnejših posladkov.

CENA: V času od 15. 10. 2021 do 15. 11. 2021 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 14,95 €* (redna cena: 29,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

-50%

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

PO POTEH LJUDSKIH PRIPOVEDI Dušica Kunaver in Irena Mušič Habjan

Nov vodnik za družine z otroki (od najmlajših do najstnikov) nas vodi ob bregovih Save – od ljubljanskega zmaya do podkorenske pehtre babe – po desnem bregu reke navzgor in po levem bregu reke nazaj v Ljubljano. Dolga stoletja je ljudstvo, ki je živelo v teh krajih, iskalo in tudi našlo odgovore na vprašanja:

Le kdo je zgradil tako velike gore? Velikani!

Kdo povzroča potrese? Zmaj!

Kdo pa je napolnil Blejsko jezero? Vile!

Zakaj so Triglavске gore tako kamnite in razrite? Razril jih je užaljeni Zlatorog s svojimi zlatimi rogi.

Pri knjigi je sodelovala poznavalka ljudske dediščine Dušica Kunaver.

Cena 34,90 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 121. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljajanja nenačrtovanih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,

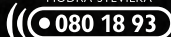
Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,

po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali

po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:

<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAJSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Ledena jama na Stojni

Foto Peter Gedei

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke na točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Tistega leta '20

Dvakrat je zaklenil in potegnil kljuko, da bi se prepričal, ali so vrata zaprta. Ozrl se je v sivo nebo. Veter je pred seboj potiskal kosme meglic. Čas je, da odide v dolino.

"Dober dan. Boste zaprli za letos?"

Ozrl se je. Za njegovim hrbtom je stal planinec. Pokimal je v odgovor. Bilo mu je nelagodno, saj je bil oskrbnik. A kaj naj zdaj? Naj ga spusti v kočjo in mu skuha čaj? Če je sitnež, bi mu še očital, da je tu on zaradi njega in ne obratno.

"Ja, saj je že čas," je dejal planinec, "tudi vi si morate oddahniti. Sezona je bila dolga, mi pa, ki vse leto zahajamo v gore, lahko s seboj nesemo termovko čaja, če je treba."

Očitno ni bil sitnež, zato si je oskrbnik oddahnil.

"Hvala, ker razumete. Letos je bilo naporno in malo miru se mi bo prileglo." Nekoliko je pomislil in se nasmehnil. "Veste, tole je prav hecno. Vi planinci hodite v gore zato, da najdete mir, jaz in osebje pa smo bili obremenjeni kot še nikoli."

"Kaj hočemo, saj vidite, kako je. Ljudje so zmedeni in utrujeni od nasilja. Pandemija je vse še poslabšala. Strah se jim je zalezal pod kožo in kam drugam naj se zatečejo, če ne v naravo? Najbolje v gore, kjer je zrak čist in ne zadušljiv kot v mestu."

Oskrbnik si je ogledoval zgovornega možiclja, ki mu je postajal všeč. Malo je pomislil, nato pogledal na uro in odklenil vrata kočje. "Stopiva noter, kjer ni prepiha. Peč sem že pogasil, zato čaja ne bom kuhal. Enega kratkega pa lahko natočim." Prostor je bil temačen, saj so bila polkna zaprta. Vajena roka je hitro otipala steklenico in dva kozarčka. Natočil jima je in dvignil kozarček. "Malo razkužila bo dobro delo, na zdravje." Možicelj je odmahnil z roko in iz nahrbtnika izvlekel termovko. "Jaz ne bom, hvala. Skušam trezno razmišljati v teh norih časih."

Oskrbnik je prikimal in z mize vzel kozarček, ki ga je njegov zadnji sezonski gost zavrnil. "Bolje dvakrat razkužiti kot nobenkrat, menim jaz. Saj človek niti trezen ne ve, kaj je prav in kaj ne. Pomežiknil je z očmi, solznimi od drugega odmerka žganja. "Veste, še malo prej, ko sem zaklepal vhodna vrata, sem bil prepričan, da se mi mudi v dolino. Zdaj pa, ko ste prišli vi, sem se zavedel, da ni tako. Ljudje si enostavno ne znamo vzeti časa drug za drugega in ne znamo si prisluhniti, ker govorimo mimo. Izgubljam medsebojno zaupanje. Včasih je bilo drugače ..., vsaj zdi se mi. Poglejte na primer tole našo revščino," je s kretnjo zarisal polkrog po mračnem prostoru. "Ljudje so postali lakomni na materialne dobrine in predsednik društva je naročil, naj v kočji ne puščamo nobenih zalog in opreme. Če bo pozimi vlomljeno, bomo pred naslednjo sezono brez vsega. Kako bomo sprejeli planince, če se to zgodi? Nekaterim žal ni nič več sveto, čeprav je kočja nekaj, kar je v dobro vsem ljudem, ne le izbranim." Pogledal je sogovornika, ki mu je prikimal. Bežno je pomislil na tretji odmerek žganice, a se je premagal. Pomembneje je bilo, da je našel človeka, ki ga je pripravljen poslušati, da si je malce olajšal dušo. Ne pravijo zastonj, da so planinci v osnovi dobri ljudje.

"Veste, jaz vas razumem," je dejal možicelj. "Tudi meni ni lahko. Saj je res, da imamo novo domovino, a nam očitno ni najbolj všeč. Država nam je bila praktično ukradena, vlada pa se obnaša, kot da nas ni. Le kam to pelje? Menda ne v diktaturo?"

Vstala sta od mize.

"Lepo je bilo pokramljati z vami," sta si izmenjala vljudnost in stopila proti vratom – ko je možicelj opazil na mizi izvod revije.

"Ne poznate?" se je začudil oskrbnik.

"To je revija *Planinski vestnik*."

Ponovno je začel izhajati in tako je tudi prav. Planinci morajo imeti svojo revijo. Bog ji nakloni še vsaj naslednjih sto let! Takrat bo gotovo vse drugače, kot je zdaj. Samo kaj, ko naju dveh takrat ne bo več," sta se zakrohotala oba hkrati in ključavnica v vratih je ponovno škrtnila.

Pogovor, ki ga opisujem, je izmišljen, vendar sloni na dokumentiranih dejstvih. Leta 1920 je minilo sto let, ko je *Planinski vestnik* po šestih letih premora spet začel izhajati. Vse, kar sta se izmišljeni osebi pogovarjali, drži. Slovenci so po prvi vojni izgubili staro domovino, monarhijo, a v novi kraljevini SHS se niso dobro počutili. Nekaj let pozneje je kralj Aleksander dejansko razglasil diktaturo. Tistega leta 1920 jim je bila ukradena država, saj je začela veljati rapalska meja, ki jim je vzela tretjino ozemlja. Tudi spomin na pandemijo španske gripe je bil zelo živ, saj je pri nas odnesla veliko življenj. Ljudje so hlepli po dobrinah, v planinske kočice so pozimi skoraj redno vlamljali in jih izropali, zato je SPD društvom priporočalo, naj jeseni inventar odnesejo v dolino. Gore so postale azil miru in nekatere kočice so imele v tistih letih prometa kot nikoli prej niti pozneje. Tudi *Planinski vestnik* sto let po "drugem rojstvu" še vedno izhaja, a zdaj ni, kot sta domnevala izmišljena sogovornika, skoraj nič drugače.

Dušan Škodič

UVODNIK

1 Tistega leta '20

Dušan Škodič

LEDENE JAME

4 U ledenem objemu podzemnih jam

Jure Tičar, Matej Blatnik

11 Ledene jame kot okoljski laboratorij

Matej Blatnik, Jure Košutnik

INTERJU

16 Pogovor s Tomom Virkom

Aleš Bjelčevič in Miran Hladnik

DOŽIVETJE

22 Botanični užitki

Rafael Terpin

SLAPOVI

26 Slapovi nad Loško Koritnico

Olga Kolenc

KOLUMNA

30 Drugačen alpinizem

Klemen Belhar

RAZMIŠLJANJE

32 Izpoved neke reke

Juso Ikanović

24. 2. JE POŽAR POPOLNOMA UNIČIL MOZIRSKO KOČO NA GOLTEH. KAKO LAHKO POMAGAMO?

NAKAZILO NA TRR:

KODA: CHAR

NAMEN: DONACIJA ZA MOZIRSKO KOČO

IBAN: SI56 0242 6001 3741 942

SWIFT: LJBAS12X

SKLIC: SI00 24022021

NASLOV: PLANINSKO DRUŠTVO MOZIRJE, V SAVINJSKI GAJ 4, 3330 MOZIRJE

POŠLJITE SMS S KLJUČNO BESEDO MOZIRSKA5 NA ŠTEVILKO 1919.

Z ENIM SMS-OM PRISPEVATE 5 EVROV V SKLAD ZA OBNOVO MOZIRSKE KOČE.

Z NAMI NA POT

34 Maribor – na levem bregu Drave

Andreja Erdlen

TUJINA

43 Na španski Nanos

Štefan Šmigoc

OBLETNICA

48 Leva smer

Franci Horvat

TUJINA

52 Planinarjenje v Andori

Marlenka Drevenšek

DOŽIVETJE

56 Dvatisočak moje duše

Nejc Hribernik

POGOVOR

60 Marjeta Čič, prejemnica priznanja za prostovoljstvo

Zdenka Mihelič

ZGODOVINA

62 Reševanje Johanne (Ivane) Stein

Marija Mojca Peternel

DOMAČI KOTIČKI

64 Moj breg

Nuša Maver

PLANINČKOV KOTIČEK

66 Majevo rojstni dan

Tina Medved

DOŽIVETJE

68 Ben Nevis

Vid Legradić

PISMO

70 Rekordni vzpon

Duška Kunaver

72 NOVICE IZ VERTIKALE

75 ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE

76 PISMA BRALCEV

77 PLANINSKA ORGANIZACIJA

79 NOVICE

80 V SPOMIN

PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.

SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUFOV DOM LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN

NOVA KBM

0400 1004 7070 066.

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**